

Аналіз статей глави 14 Господарського Кодексу України¹

Господарський кодекс України					
Глава 14. Майно суб'єктів господарювання					
№	Норма діючого ГКУ	Чи дублює норма положення інших НПА/відсилає до них	Судова практика	Пропозиції щодо зміни формулювання / перенесення	Аргументація
1.	<p>Стаття 133. Правовий режим майна суб'єктів господарювання</p> <p>1. Основу правового режиму майна суб'єктів господарювання, на якій базується їх господарська діяльність, становлять право власності та інші речові права - право господарського відання, право оперативного управління.</p> <p>Господарська діяльність може здійснюватися також на основі інших речових прав (права володіння, права користування тощо), передбачених</p>	<p>Це положення не дублює положення інших НПА. У цій статті міститься посилання на ЦКУ. Режим майна регулюється Главами 23 (<i>Загальні положення про право власності</i>), 31 (<i>Право володіння чужим майном</i>), 32 (<i>Право користування чужим майном</i>) ЦКУ.</p> <p>Перше речення частини першої статті визначає правовий титул володіння майном – право власності, оперативне управління та господарське відання. Положення щодо права власності за змістом відповідає статті 325 ЦКУ. Право оперативного управління та господарського відання не передбачене іншими актами законодавства.</p> <p>Містить унікальні положення щодо права господарського відання та права оперативного управління. Серед законодавчих актів оперативне</p>	<p>1 реч. п. 1 – 309 судових рішень</p> <p>2 реч. п. 1 – 92 судові рішення</p> <p>П. 2 – 29 судових рішень</p> <p>П. 4 – 146 судових рішень</p> <p>Ця стаття була основою для вирішення справ у частині визначення правового режиму майна.</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 1: Перше речення частини першої: Перенести до ЦКУ.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Перенести назви речових прав «право господарського відання» та «право оперативного управління» як пункти 5 та 6 частини 1 статті 395 ЦКУ.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 3: Виключити.</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 1: Дане положення регулює відносини у сфері господарювання та захищає майнові права осіб, які здійснюють господарську діяльність незалежно від правового титулу майна таких осіб. Частина перша та частина четверта положення застосовується судами для вирішення спорів, що пов'язані з майновими правами юридичних осіб, тому їх слід перенести до ЦКУ.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Оскільки</p>

¹ Коментарі підготовлені юристами юридичних фірм Авелум, Юскутум, ICF, Центром Комерційного Права та ГО «Легкий бізнес».

	<p>Цивільним кодексом України.</p>	<p>управління ще у ЗУ “Про управління об’єктами державної власності”. У ЦУ подібних положень немає.</p> <p>Також є Методичні рекомендації щодо державної рестрації права господарського відання та права оперативного управління, схвалені колегією Державної реєстраційної служби України 11.12.2012 р.</p>		<p>Друге речення частини першої: Перенести до ЦКУ.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 4: Виключити.</p>	<p>чимало суб’єктів господарювання володіють майном на праві господарського відання та оперативного управління, і спеціальні норми передбачені, зокрема, ЗУ «Про управління об’єктами державної власності», Постановою КМУ «Про передачу об’єктів права державної та комунальної власності» від 21 вересня 1998 р. N 1482, ЗУ «Про передачу об’єктів права державної та комунальної власності», пропонуємо доповнити ч.1 ст.395 ЦК двома додатковими пунктами.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 3: Стаття не містить регулювання. Оскільки єдиним завданням закону є створення регулювання, то будь-яке положення, яке не створює регулювання (зокрема</p>
--	--	---	--	---	---

					декларативне), є шкідливим.
	2. Майно суб'єктів господарювання може бути закріплено на іншому праві відповідно до умов договору з власником майна.	Частина друга передбачає можливість самостійно обрати правовий титул майна, який передається власником майна. Дане положення не дублюється в інших законодавчих актах і не містить посилання на законодавчі акти. Положення відображає зміст принципу свободи договору, закріпленого у статті 3 ЦКУ.		ПОЗИЦІЯ 1: Перенести до ЦКУ. ПОЗИЦІЯ 2: Виключити.	ЦК гарантує свободу договору, а друге речення частини першої статті 133 ГК дозволяє здійснювати господарську діяльність на основі інших речових прав, перелік яких наразі і так невичерпний («тощо»); відповідно, немає потреби окремо закріплювати норму про можливість передбачення іншого у договорі (це і так зроблено у ЦКУ).
	4. Держава забезпечує рівний захист майнових прав усіх суб'єктів господарювання.	Частина четверта передбачає захист майнових прав. Положення, що передбачає захист майнових прав міститься у статті 396 ЦКУ. Частина 4 статті 13 Конституції України покладає на державу обов'язок охорони права власності суб'єктів господарювання.		Виключити.	Оскільки норма дублюється в ЦКУ, немає сенсу її зберігати.
2.	Стаття 134. Право власності - основне речове право у сфері господарювання 1. Суб'єкт	Норма дублює положення статті 319 ЦКУ. Норма містить посилання на інші акти, зокрема, ЦКУ, Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" та Закон України "Про місцеві державні	П. 1 – 181 судове рішення П. 2 – 9 судових рішень	Виключити.	Норма за змістом повторює уже гарантоване главою 23 ЦКУ право власності, розкриваючи зміст

<p>господарування, який здійснює господарську діяльність на основі права власності, на свій розсуд, одноосібно або спільно з іншими суб'єктами володіє, користується і розпоряджається належним йому (їм) майном, у тому числі має право надати майно іншим суб'єктам для використання його на праві власності, праві господарського відання чи праві оперативного управління, або на основі інших форм правового режиму майна, передбачених цим Кодексом.</p>	<p><i>адміністрації”.</i></p> <p>Частина перша статті дублює ч.1 статті 319 ЦКУ, при цьому деталізує правовий режим права власності.</p>	<p>П. 3 – 22 судові рішення.</p> <p>Більшість справ стосуються частини 1, де згадано правомочності володіння, користування та розпорядження. Стаття використовується для підсилення обґрунтування, часто поруч із нормами ст.13 Конституції та ст. 319 ЦКУ.</p>		<p>права власності та особливості здійснення права власності (ч.1 ст.317; ст.319 ЦК). Таким чином, ця стаття дублює положення ЦКУ, не має жодного істотного змісту та самостійно не використовується судами при вирішенні спорів.</p> <p>Таким чином, скасування цього положення не створить “правову прогалину”.</p>
<p>2. Майно, що використовується у господарській діяльності, може перебувати у спільній власності двох або більше власників.</p>	<p>Частина друга статті дублює положення статті 355 ЦКУ.</p>	<p>ЄДРСР містить інформацію про одне рішення, де згадано частину другу статті 134. При цьому, така вказівка ніяк не впливає на рішення суду, надалі суд посилається на норми ЦК, що</p>	<p>Вилучити норму або</p> <p>Доповнити цією нормою статтю 355 ЦК (частина 5).</p>	<p>За правилом статті 320 ЦКУ, власник має право використовувати своє майно для здійснення підприємницької діяльності, крім випадків, встановлених законом. Глава 26 ЦКУ присвячена праву спільної власності, у ній ніде не заборонено використовувати</p>

			регулюють право спільної власності.		майно, що перебуває у спільній власності, для здійснення господарської/підприємницької діяльності. ЦКУ достатньо врегульовує сферу спільної власності.
	3. Правовий режим власності та правові форми реалізації права власності у сфері господарювання визначаються цим Кодексом і законом.	<p>Частина третя: Відсилання до іншого законодавства (серед іншого, очевидно, до нечинного закону «Про власність») + до п. 7 ст. 92 Конституції України, відповідно до якого виключно законами України визначається правовий режим власності.</p> <p>Навіть формат відсилки у ГКУ неузгоджений. Так, ст. 143 містить відсилку “цим Кодексом та іншими законами”, у той час як ст. 134 формулює її як “цим Кодексом і законом”.</p>	Хоч ЄДРСР містить аж 74 рішення за вказаною частиною, сама по собі наявність чи відсутність цієї норми в обґрунтуванні судового рішення ніяк не вплинула би на його результат.	Скасувати	Правовий режим власності та форми реалізації права власності колись були визначені в уже нечинному ЗУ «Про власність». Наразі можна говорити про правове регулювання ГК та ЦК, а також Конституцією.
3.	<p>Стаття 135. Організаційно-установчі повноваження власника</p> <p>1. Власник майна має право одноосібно або спільно з іншими власниками на основі</p>	<p>Положення дублює статтю 320 ЦКУ. Дана норма деталізує права і обов'язки власника майна – засновника суб'єкта господарювання. Даною статтею також передбачено права власника корпоративних прав.</p> <p>Частина перша статті ґрунтується на положеннях статті 320 ЦКУ. Крім того, дане положення частково дублює статті</p>	<p>П. 1 – 19 судових рішень</p> <p>П. 2 – 23 судові рішення</p> <p>П. 3 – 6 судових рішень</p> <p>П. 4 – жодного судового рішення</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 1: Виключити.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Декларативні положення ч. 1 та 3 статті перенести до</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 1: Норми частин 1-2 статті 135 рекомендується вилучити, оскільки вони фактично містять ту ж інформацію, що і ЦКУ та ряд законів щодо ролі власника (засновника, учасника)</p>

<p>належного йому (ім) майна засновувати господарські організації або здійснювати господарську діяльність в інших організаційно-правових формах господарювання, не заборонених законом, на свій розсуд визначаючи мету і предмет, структуру утвореного ним суб'єкта господарювання, склад і компетенцію його органів управління, порядок використання майна, інші питання управління діяльністю суб'єкта господарювання, а також приймати рішення про припинення заснованих ним суб'єктів господарювання відповідно до законодавства.</p>	<p>114 та 116 ЦКУ. Положення про права засновників більш повно викладені у актах корпоративного законодавства (ЦКУ, Законі України “Про господарські товариства”, Законі України “Про акціонерні товариства”).</p> <p>Частина друга дублює положення статті 81 ЦКУ і положення різних актів корпоративного законодавства (зокрема, стаття 11 Закону України “Про господарські товариства”).</p> <p>Також, статті 87-88 ЦК передбачають особливості створення юридичної особи (мета, предмет і структура, склад органів управління і т. д. визначаються в установчих документах).</p> <p>Статті 104-105 ЦК визначають порядок припинення юридичної особи.</p> <p>Частина 2 статті 88 ЦК визначає, що у засновницькому договорі визначаються умови передання майна (це може стосуватися передачі майна на праві господарського відання чи оперативного управління).</p>	<p>Дана норма не була основою для винесення судового рішення.</p>	<p>ЦКУ або до нового кодексу / спеціального закону.</p> <p>Решту положень скасувати.</p>	<p>суб'єкта господарювання у створенні та припиненні юридичної особи.</p> <p>При цьому, якщо говорити про «господарську діяльність в інших організаційно-правових формах», то про ФОП не йдеться, оскільки в розумінні ГК ФОП – це суб'єкт господарювання, а не форма.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Стаття не містить регулювання. До того ж повноваження засновника та вищого органу юридичної особи помилково названі «повноваженнями власника».</p>
<p>2. Власник має право особисто або через уповноважені ним органи з метою здійснення підприємницької</p>	<p>Господарські організації – визначення, надане Міністерством фінансів у наказі “Про затвердження Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій і Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з</p>			

<p>діяльності засновувати господарські організації, закріплюючи за ними належне йому майно на праві власності, праві господарського відання, а для здійснення некомерційної господарської діяльності - на праві оперативного управління, визначати мету та предмет діяльності таких організацій, склад і компетенцію їх органів управління, порядок прийняття ними рішень, склад і порядок використання майна, визначати інші умови господарювання у затверджених власником (уповноваженим ним органом) установчих документах господарської організації, а також здійснювати безпосередньо або через уповноважених ним органи у межах, встановлених законом, інші управлінські повноваження щодо заснованої організації та</p>	<p>бухгалтерського обліку” від 19.12.2006 №1213 підкреслює дуалізм регулювання ЦК і ГК: “Господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до Господарського кодексу України, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку.”</p> <p>Також, положення про установчі документи та особливості припинення юридичних осіб передбачено у ЗУ «Про акціонерні товариства», «Про господарські товариства»</p>			
--	---	--	--	--

<p>припиняти її діяльність відповідно до цього Кодексу та інших законів.</p>				
<p>3. Власник має право здійснювати організаційно-установчі повноваження також на основі належних йому корпоративних прав відповідно до цього Кодексу та інших законів.</p>	<p>Частина третя містить відсилку до актів корпоративного законодавства. Корпоративні права прописані, зокрема, у статті 116 ЦКУ, а також в правових нормах щодо окремих видів товариств (ЗУ «Про акціонерні товариства», «Про господарські товариства»)</p> <p>Поняття “корпоративні права” закріплене у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ГК: Гл.18 (Корпоративні права та корпоративні відносини). - Згадуються у п. 14.1.49 Податкового кодексу, визначаються у п. 14.1.90 ПК (визначення повністю відповідає визначенню ГК) - Ст. 1.1.8 ЗУ “Про акціонерні товариства” надає дещо інше визначення: корпоративні права - сукупність майнових і немайнових прав акціонера - власника акцій товариства, які впливають з права власності на акції, що включають право на участь в управлінні акціонерним товариством, отримання дивідендів та активів акціонерного товариства у разі його ліквідації відповідно до закону, а також інші права та правомочності, передбачені законом чи статутними 	<p>ЄДРСР містить 3 рішення щодо даної частини статті, жодне з яких не свідчить про важливість чи незамінність вказаної норми.</p>	<p>Виключити.</p>	<p>Рекомендується вилучити норму, оскільки вона не несе ніякого додаткового навантаження, зважаючи на існування аналогічних норм в інших НПА.</p>

		документами) - ст. 2 ЗУ “Про режим іноземного інвестування” також надає дещо інше визначення: права власності на частку (пай) у статутному капіталі юридичної особи, створеної відповідно до законодавства України або законодавства інших країн.			
	4. Державні та комунальні підприємства можуть бути об'єднані за рішенням власника (уповноваженого ним органу) у державні (комунальні) господарські об'єднання, передбачені цим Кодексом.	Частина четверта прямо не продубльована в інших НПА. Ця частина передбачає можливість утворення держаних господарських об'єднань. Порядок утворення таких об'єднань також передбачений статтями 119 та 120 ГКУ. Іншими законодавчими актами така форма об'єднання не передбачена. Державні і комунальні господарські об'єднання утворюються переважно у формі корпорації або концерну.	ЄДРСР не містить жодного рішення щодо даної норми.	ПОЗИЦІЯ 1: Перенести до Закону України “Про управління об'єктами державної власності”. ПОЗИЦІЯ 2: Вилучити норму	Ця норма не має практичного застосування, не використовується судами.
4.	Стаття 136. Право господарського відання 1. Право господарського відання є речовим правом суб'єкта підприємництва, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником	Частина 1 прямо не продубльована в інших НПА. Щодо обмежень – є відсилання до інших законів.	ПОЗИЦІЯ 1: П. 1 – 830 судових рішень П. 2 – 324 судових рішення 1 реч. п. 3 – 759 судових рішень 2 реч. п. 3 – 222 судових	ПОЗИЦІЯ 1: Є два альтернативні підходи: перенести скасувати її. <u>Перший підхід:</u> пропонуємо доповнити цією нормою (ч.1 та	ПОЗИЦІЯ 1: Дане положення необхідно перенести до ЦКУ, оскільки воно має істотне значення для визначення статусу майна, що передається юридичній особі на специфічному правовому титулі. Скасування даної

<p>(уповноваженим ним органом), з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих видів майна за згодою власника у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими законами.</p>		<p>рішення</p> <p>Дана норма є важливою для обґрунтування позиції суду, та для визначення правового режиму майна.</p>	<p>ч.2) у вигляді додаткової окремої глави разом із положеннями щодо права оперативного управління (див. нижче).</p> <p>Частину 3 можна вилучити.</p> <p><u>Другий підхід:</u> скасувати статтю, внести зміни до положень ЦКУ про управління, щоб пристосувати їх до потреб управління державним майном, а також переглянути весь масив нормативно-</p>	<p>норми створюватиме прогалини у законодавстві.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Режим права господарського відання є поширеним серед суб'єктів підприємництва, окремі положення щодо обмеження правомочності з розпорядження передбачені в окремих законах, зокрема в ЗУ «Про оренду державного та комунального майна», тому варто помістити положення даної статті (ч.1 та ч.2) в ЦК.</p> <p>Щодо ч.3: не доцільно її залишати, оскільки положення щодо захисту таких прав міститься в ч. 1 ст. 396 ЦК.</p>
<p>2. Власник майна, закріпленого на праві господарського відання за суб'єктом підприємництва, здійснює контроль за використанням та збереженням належного йому майна безпосередньо або через уповноважений ним орган, не втручаючись в оперативно-господарську діяльність підприємства.</p>	<p>Частина 2 прямо не продубльовано в інших НПА</p> <p>По суті є складовою здійснення захисту майна власника. Регулюється положеннями глави 29 ЦКУ.</p>	<p>Очевидно, що право господарського відання дисонує з положеннями про право власності, внаслідок чого створюється велика кількість судових рішень та роз'яснень.</p>	<p>Частину 3 можна вилучити.</p> <p><u>Другий підхід:</u> скасувати статтю, внести зміни до положень ЦКУ про управління, щоб пристосувати їх до потреб управління державним майном, а також переглянути весь масив нормативно-</p>	<p>норми створюватиме прогалини у законодавстві.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Режим права господарського відання є поширеним серед суб'єктів підприємництва, окремі положення щодо обмеження правомочності з розпорядження передбачені в окремих законах, зокрема в ЗУ «Про оренду державного та комунального майна», тому варто помістити положення даної статті (ч.1 та ч.2) в ЦК.</p> <p>Щодо ч.3: не доцільно її залишати, оскільки положення щодо захисту таких прав міститься в ч. 1 ст. 396 ЦК.</p>

<p>3. Щодо захисту права господарського відання застосовуються положення закону, встановлені для захисту права власності. Суб'єкт підприємництва, який здійснює господарську діяльність на основі права господарського відання, має право на захист своїх майнових прав також від власника.</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 1: Частина третя передбачає особливості захисту права господарського відання. Відповідно, застосовуються способи захисту, що передбачені для захисту права власності. Такі способи містяться у Главі 29 ЦКУ. Зокрема, мова іде про витребування майна із незаконного чужого володіння (стаття 387 ЦКУ) та визнання права власності на майно (стаття 392 ЦКУ). Також застосовуються стандартні способи захисту прав, передбачені статтею 16 ЦКУ.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Прямо норма не продубльовано в інших НПА.</p> <p>Але положення ч.1 ст.395 ЦК передбачає відповідне право на захист, зокрема і від власника. Норма відсилає до загальних положень про захист права власності, а саме до глави 29 ЦК.</p>		<p>правових актів, що стосуються управління державним майном.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Виключити.</p> <p>При цьому термін «право господарського відання» у всіх законах, де він зустрічається, бажано замінити терміном «право власності».</p> <p>Крім того, потребуватиме переосмислення вираз «власник або уповноважений орган», який часто використовується у законах. Під «власником» слід буде розуміти вищий орган підприємства (державу або місцеву</p>	<p>ЦКУ передбачає такий інструмент як Договір управління майном. За цим договором у особи, які передається майно виникає право довірчої власності на майно. У такому договорі можуть встановлюватися певні обмеження права довірчої власності, тому по суті використовуючи такий договір розпорядники державного майна зможуть обмежувати управителя з урахуванням специфіки майна та галузі, у якій воно використовується. Враховуючи, що право господарського управління є архаїзмом, що містився у Законі СРСР “Про власність”, а пізніше був переміщений до Закону України “Про власність” 1991 року. Необхідність такого майнового титулу була пов’язана з перехідним періодом у якому</p>
---	--	--	--	---

				<p>громаду). Можна очікувати, що намір змінити термінологію у такий спосіб не завжди знаходитиме розуміння. Скоріш за все, виникнуть нарікання на «приватизацію росчерком пера». Тож необхідно спершу провести значну роботу щодо роз'яснення.</p>	<p>перебувала країна після розпаду СРСР. На сьогоднішній день, контроль за використанням державного майна, що надається суб'єктам господарювання можна здійснювати через інструмент управління майном.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 3: Речове право господарського відання є тотожним праву власності. «Право власності» держави на майно державного підприємства не є правом власності, а є сукупністю прав єдиного учасника та повноважень органу юридичної особи – державного підприємства. Здійснюючи такі повноваження, тобто діючи як орган юридичної особи, держава тим самим здійснює право власності державного підприємства на належне йому майно</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>(обґрунтування див.: Попов Ю. Місце права господарського відання в системі речових прав // Вісник Центру комерційного права. 2004. – № 4(17). – С. 7-8. http://www.commercialaw.com.ua/attachments/050_v17-2004.pdf)</p> <p>Поняття права (повного) господарського відання виникло внаслідок ідеологізації радянського права, є інструментом підміни понять, використаним для доведення вірності помилкового, але дуже бажаного з ідеологічної точки зору твердження – про належність державі на праві власності чужого майна. Недарма навіть за радянських часів, незважаючи на шкоду тодішній ідеології та відсутність відповідного закону, деякі юридичні особи, які були учасниками</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>зовнішньоторговельних відносин (такі як Зовнішторгбанк СРСР, Індержстрах, Інтурист), створювались як акціонерні товариства).</p> <p>З викладеного випливає відповідь на питання про те, що маємо робити з інститутом права господарського відання. Єдине, що дійсно слід зробити – це назвати нарешті речі своїми іменами: державні підприємства – власниками належного їм майна, державу – єдиним учасником та вищим органом цих підприємств. Особливо слід підкреслити, що така зміна термінології не призведе до зміни будь-чиїх прав – ані прав державних підприємств, ані прав держави. Зате скінчаться, нарешті, судові процеси про позбавлення державних</p>
--	--	--	--	--	--

					підприємств їхнього майна за борги засновника – держави.
5.	<p>Стаття 137. Право оперативного управління</p> <p>1. Правом оперативного управління у цьому Кодексі визнається речове право суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом) для здійснення некомерційної господарської діяльності, у межах, встановлених цим Кодексом та іншими законами, а також власником майна (уповноваженим ним</p>	<p>Дана норма не дублюється в інших актах законодавства. Стаття характеризує такий правовий титул майна як право оперативного управління. Стаття містить посилання на інші законодавчі акти в частині захисту майна, що належить суб'єкту господарювання на праві оперативного управління.</p> <p>Частина перша даної статті є відсилочною. Положенням чітко не визначено законодавчий акт на який міститься посилання. Обмеження щодо розпорядження майном містяться у статті 11 Закону України <i>“Про управління об'єктами державної власності”</i>.</p>	<p>Уся стаття – 378 судових рішень. Дана норма була основою для вирішення більшості спорів.</p> <p>Ч. 1 ст. 137 – 47 судових рішень. У них дана стаття використовується як аргумент для обґрунтування позиції суду, при цьому вона є не єдиною, але важливою у прийнятті рішення.</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 1: € два альтернативні підходи: перенести статтю у ЦКУ або скасувати її.</p> <p><u>Перший підхід:</u> перенести статтю у ЦКУ (виділення окремої глави для права господарського відання та права оперативного управління у ЦК, (щодо положень ч. 1 та ч. 2 ст. 137 ГК)).</p> <p><u>Другий підхід:</u></p>	<p>ПОЗИЦІЯ 1: Дане положення необхідно перенести до ЦКУ, оскільки воно має істотне значення для визначення статусу майна, яка належить державі та передається юридичній особі на специфічному правовому титулі. Скасування даної норми створюватиме прогалини у законодавстві.</p> <p>На сьогоднішній день, майно на титулі оперативного управління передається в основному казенним підприємствам. Як і у</p>

<p>органом).</p>			<p>скасувати статтю, внести зміни до положень ЦКУ про управління, щоб пристосувати їх до потреб управління державним майном, а також переглянути весь масив нормативно-правових актів, що стосуються управління державним майном.</p>	<p>випадку права господарського відання, доцільно замість майнового титулу оперативного управління визначати порядок розпорядження майном згідно з <u>договором управління майном.</u> За цим договором у особи, якій передається майно виникає право довірчої власності на майно. У такому договорі можуть встановлюватися певні обмеження права довірчої власності, тому по суті використовуючи такий договір розпорядники державного майна зможуть обмежувати управителя з урахуванням специфіки майна та галузі, у якій воно використовується.</p>
<p>2. Власник майна, закріпленого на праві оперативного управління за суб'єктом господарювання, здійснює контроль за використанням і збереженням переданого в оперативне управління майна безпосередньо або через уповноважений ним орган і має право вилучати у суб'єкта господарювання надлишкове майно, а також майно, що не використовується, та майно, що використовується ним</p>	<p>Частина друга статті не дублюється і не містить посилання на законодавчі акти.</p>	<p>Ч. 2 ст. 137 – 12 судових рішень, в деяких із них суд, прямо використовуючи дану норму, обґрунтовує свою правову позицію.</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 2: Одним із варіантів є виділення окремої глави для права господарського відання та права оперативного управління у ЦК, (щодо положень ч.1 та ч.2 ст. 137 ГК)</p> <p>Положення ч.3 можна вилучити</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 2: Практика показує, що на праві оперативного управління майном володіють дуже багато</p>

<p>не за призначенням.</p>			<p>Крім того, треба буде внести зміни до ГПК з тим, щоб не було майнових позовів до міністерств, відомств і т.д. Позови мають пред'являтися до держави та місцевих громад (в особі відповідних міністерств, комунальних установ тощо).</p>	<p>суб'єктів господарювання, тому варто перенести дані положення ч.1 ст.137 та ч.2 ст.137 ГК, як особливий спосіб захисту прав власника, у окрему главу ЦКУ.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 3: «Речове право» оперативного управління насправді не існує. Це міф.</p>
<p>3. Право оперативного управління захищається законом відповідно до положень, встановлених для захисту права власності.</p>	<p>Частина третя статті містить посилання на способи захисту права власності. Такі способи містяться у Главі 29 ЦКУ. Зокрема, мова іде про витребування майна із незаконного чужого володіння (стаття 387 ЦКУ) та визнання права власності на майно (стаття 392 ЦКУ). Також застосовуються стандартні способи захисту прав передбачені статтею 16 ЦКУ.</p>	<p>ЄДРСР містить 37 рішень з посиланням на ч.3 ст. 137 ГК, в яких таке посилання є аргументацією щодо належності права на захист оперативного управління, відповідно до положень, встановлених для захисту права власності.</p>	<p>Треба буде також внести зміни до законів, де згадується «право оперативного управління» або де вказується, що ті чи інші органи є юридичними особами (зокрема, «публічного права»). Такими, у тому числі, є Закони «Про центральні</p>	<p>Наведене судження впливає з того, що відсутні носії цього «права» як суб'єкти цивільного права. Дійсно, оскільки державні та комунальні установи, яким майно належить на «праві оперативного управління», не мають свого майна (все «їх» майно – державне чи комунальне), вони не несуть відповідальності за власними зобов'язаннями (лише щодо казенного підприємства у ч.7 ст.77 ГК сказано, що</p>

				<p>органи виконавчої влади» та «Про Кабінет Міністрів України».</p> <p>При цьому слід буде позбавити «статусу» юридичних осіб велику кількість державних органів та комунальних установ. Можна очікувати, що такий намір навряд чи знайде негайну підтримку у чиновників. Тож необхідно спершу провести велику роботу щодо роз'яснення</p>	<p>воно «відповідає за своїми зобов'язаннями лише коштами, що перебувають у його розпорядженні. У разі недостатності зазначених коштів держава, в особі органу, до сфери управління якого входить підприємство, несе повну субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями казенного підприємства».</p> <p>Водночас оскільки ці кошти розміщені на рахунках казначейства, то і казенне підприємство за своїми боргами не відповідає). Тож відсутня одна з ознак юридичної особи – відповідальність за своїми зобов'язаннями.</p> <p>Таким чином, суб'єктом всіх цивільних відносин, у які нібито вступають суб'єкти «права оперативного управління» насправді є власник майна – держава або місцева</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>громада.</p> <p>Таким чином, так зване «право оперативного управління» слід скасувати, аби нікого не вводити в оману.</p>
--	--	--	--	--	--

6.	Стаття 139. Майно у сфері господарювання	Ця стаття, разом із статтею 140, вводить окрему юридичну категорію "майно суб'єктів господарювання". За своєю сутністю проте, майном суб'єкта господарювання, є майно, що належить такому суб'єкту на основні права власності. Через це вбачається недоцільним збереження такої юридичної конструкції.		Виключити.	Стаття частково суперечить ст. 190 ЦКУ, в іншій частині не містить регулювання.
	1. Майном у цьому Кодексі визнається сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), які мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються у	<p>Це положення встановлює наступні обов'язкові критерії до майна суб'єкта господарювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вартісне вираження; • Використання в діяльності; • Відображення такого майна в обліку. <p>Встановлені критерії не відповідають визначенню майна, встановленому у ЦКУ (ст. 179, 190). Встановлені критерії</p>	Стаття згадується у близько 300 судових рішеннях. Як правило, використовується лише як одне із посилань на визначення майна. Для вирішення деяких	Перенести до ЦКУ. Можна включити дане положення як ч. 3 ст. 190 ЦКУ, як поняття майна у сфері господарювання	<p>Частина перша статті використовується судами для вирішення майнових спорів осіб, що здійснюють господарську діяльність.</p> <p>Визначення майна саме у сфері</p>

	<p>діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів.</p>	<p>відповідають скоріше розумінню майна з точки зору бухгалтерського обліку, а не правової кваліфікації.</p> <p>Так, наприклад, дебіторська заборгованість не завжди буде "використовуватися у діяльності" – чи означає це, що вона позбувається статусу майна?</p> <p>Також, за ЦК нематеріальні активи відносяться до об'єктів цивільних прав (ч. 1 ст. 177 ЦК), проте вони не є майном.</p>	<p>спорів дана норма була основою.</p>		<p>господарювання відрізняється від поняття майна у ЦКУ, до нього встановлюються певні особливості, уточнення, які дають підстави вважати майно саме майном у сфері господарювання, що є важливим, зокрема у вирішенні спорів з суб'єктами господарювання. Вилучення даної норми поки що може спричинити прогалини, враховуючи норми інших законів.</p>
	<p>2. Залежно від економічної форми, якої набуває майно у процесі здійснення господарської діяльності, майнові цінності належать до основних фондів, оборотних засобів, коштів, товарів.</p>	<p>Класифікація майна суб'єкта господарювання розроблена з огляду на підходи бухгалтерського обліку і дублює відповідне законодавство та стандарти бухгалтерського обліку.</p> <p>Окрім цього, надається неповний перелік різних видів майна і робиться відсилання на відповідне законодавство.</p>		<p>ПОЗИЦІЯ 1: Скасувати.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Даним положенням можна доповнити ст. 190 ЦКУ, проте слово «кошти» замінити словом «гроші».</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 1: Класифікація економічної форми майна (майнових цінностей) є питанням скоріше бухгалтерського обліку, ніж господарських відносин.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Відповідне положення у ЦК деталізуватиме, до яких основних груп</p>

					<p>відносяться майнові цінності у сфері господарювання.</p>
	<p>3. Основними фондами виробничого і невиробничого призначення є будинки, споруди, машини та устаткування, обладнання, інструмент, виробничий інвентар і приладдя, господарський інвентар та інше майно тривалого використання, що віднесено законодавством до основних фондів.</p>			<p>Скасувати.</p>	<p>Класифікація економічної форми майна (майнових цінностей) є питанням скоріше бухгалтерського обліку, ніж господарських відносин.</p>
	<p>4. Оборотними засобами є сировина, паливо, матеріали, малоцінні предмети та предмети, що швидко зношуються, інше майно виробничого і невиробничого призначення, що віднесено законодавством до оборотних засобів.</p>			<p>ПОЗИЦІЯ 1: Скасувати. ПОЗИЦІЯ 2: Можна перенести дану норму у відповідні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 1: Класифікація економічної форми майна (майнових цінностей) є питанням скоріше бухгалтерського обліку, ніж господарських відносин. ПОЗИЦІЯ 2: Так як важливим є віднесення конкретних об'єктів до оборотних чи необоротних засобів,</p>

				пропонуємо закріпити це положення у стандартах бухгалтерського обліку.
	5. Коштами у складі майна суб'єктів господарювання є гроші у національній та іноземній валюті, призначені для здійснення товарних відносин цих суб'єктів з іншими суб'єктами, а також фінансових відносин відповідно до законодавства.			Скасувати. Класифікація економічної форми майна (майнових цінностей) є питанням скоріше бухгалтерського обліку, ніж господарських відносин.
	6. Товарами у складі майна суб'єктів господарювання визнаються вироблена продукція (товарні запаси), виконані роботи та послуги.			Скасувати. Класифікація економічної форми майна (майнових цінностей) є питанням скоріше бухгалтерського обліку, ніж господарських відносин.
	7. Особливим видом майна суб'єктів господарювання є цінні папери.	Цей пункт не містить жодного суттєвого регулювання.		ПОЗИЦІЯ 1: Скасувати. У статті 177 ЦКУ зазначити (для уникнення сумнівів), що цінні папери є ПОЗИЦІЯ 2: Враховуючи

				майном. ПОЗИЦІЯ 2: Вилучити норму	положення ст. 177, 190 та 194 ЦК, очевидно, що цінні папери є майном, тому не потрібно це окремо виділяти.
7.	Стаття 140. Джерела формування майна суб'єктів господарювання			Виключити статтю в цілому.	Стаття не містить регулювання. Майном юридичної чи фізичної особи є його майно. Цю банальність писати в законі не слід.
	1. Джерелами формування майна суб'єктів господарювання є: грошові та матеріальні внески засновників; доходи від реалізації продукції (робіт, послуг); доходи від цінних паперів; капітальні вкладення і дотації з бюджетів; надходження від продажу (здачі в оренду) майнових об'єктів (комплексів), що належать їм, придбання майна інших суб'єктів; кредити банків та інших	Як було зазначено вище, у коментарі до статті 139, не вбачається доцільним введення окремого поняття "майна суб'єкта господарювання", адже по суті – це майно, що належить такому суб'єкту на законних підставах. Відповідно, ця стаття фактично дублює положення статті 328, 115 ЦКУ і не є доцільною.	П. 1 ст. 140 – 76 судових справ, при винесенні рішення використовується як допоміжне посилання, разом зі статтями ЦКУ та ЗУ "Про господарські товариства".	ПОЗИЦІЯ 1: Виключити. ПОЗИЦІЯ 2: Необхідно розширити поняття «майна товариств» у ЦКУ до поняття «майна в підприємницькій діяльності», разом з внесенням понять з ч.1 ЦКУ.	Положення дублює статтю 328 ЦКУ, та вводить недоцільну категорію "майна суб'єкта господарювання".

	кредиторів; безоплатні та благодійні внески, пожертвування організацій і громадян; інші джерела, не заборонені законом.				
	2. Правовий режим майна суб'єктів господарювання встановлюється цим Кодексом та іншими законами з урахуванням зазначених у статті 139 цього Кодексу видів майна.	Це положення є відсильною нормою, що не містить змістовного регулювання.	П. 2 ст. 140 – 4 судові рішення, в яких воно не було основою для прийняття рішення та наводилося паралельно із нормами ЦКУ.	Скасувати.	Положення про те, що правовий режим окремих видів майна визначається спеціальними нормами, можна перенести до статті 190 ЦКУ. Втім, воно не містить жодного змістовного регулювання.
8.	Стаття 141. Особливості правового режиму державного майна у сфері господарювання		П. 3 ст. 140 – 131 судові рішення. Дана норма не була основою для винесення судового рішення. Судова практика неуніфікована, часто рішення є суперечливими.	ПОЗИЦІЯ 1: Виключити статтю в цілому. Можливо, варто перенести друге речення ч.6 до Закону «Про управління об'єктами державної власності». ПОЗИЦІЯ 2: Необхідно узгодити дані положення з ЗУ	Стаття частково дублює, а частково суперечить Законам «Про управління об'єктами державної власності» та «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності». Виняток може становити друге речення ч.6.

				<p>«Про управління об'єктами державної власності».</p> <p>У разі прийняття Торгового кодексу, дані положення необхідно зберегти.</p>	
	<p>1. До державного майна у сфері господарювання належать цілісні майнові комплекси державних підприємств або їх структурних підрозділів, нерухоме майно, інше окреме індивідуально визначене майно державних підприємств, акції (частки, паї) держави у майні суб'єктів господарювання різних форм власності, а також майно, закріплене за державними установами і організаціями з метою здійснення необхідної господарської діяльності, та майно, передане в безоплатне користування самоврядним установам</p>	<p>Перше речення частини першої не містить посилання на інші законодавчі акти. Аналогічне положення міститься у статті 3 Закону України <i>“Про управління об'єктами державної власності”</i>.</p> <p>Друге речення частини першої містить посилання на частину 1 статті 148 ГКУ, що дублює статтю 13 Конституції України та частину 1 статті 324 ЦКУ. Саме положення дублює частину 2 статті 324 ЦКУ.</p>		<p>Скасувати.</p>	

<p>і організаціям або в оренду для використання його у господарській діяльності. Держава через уповноважені органи державної влади здійснює права власника також щодо об'єктів права власності Українського народу, зазначених у частині першій статті 148 цього Кодексу.</p>				
<p>2. Управління об'єктами державної власності відповідно до закону здійснюють Кабінет Міністрів України і, за його уповноваженням, центральні та місцеві органи виконавчої влади. У випадках, передбачених законом, управління державним майном здійснюють також інші суб'єкти.</p>	<p>Частина друга дублює статтю 4 Закону України <i>“Про управління об'єктами державної власності”</i>. Речення не містить посилань на інші законодавчі акти.</p>		<p>Скасувати.</p>	
<p>3. Кабінет Міністрів України встановлює перелік державного майна, яке безоплатно передається у власність відповідних територіальних громад (комунальну власність).</p>	<p>Перше речення частини третьої статті дублює статтю 5 Закону України <i>“Про управління об'єктами державної власності”</i>. Друге речення частини третьої містить відсилку до Закону України <i>“Про передачу об'єктів права державної та</i></p>		<p>Скасувати.</p>	

<p>Передача об'єктів господарського призначення з державної у комунальну власність здійснюється в порядку, встановленому законом.</p>	<p><i>комунальної власності</i>".</p>			
<p>4. Не можуть бути об'єктами передачі з державної у комунальну власність підприємства, що здійснюють діяльність, яку дозволяється здійснювати виключно державним підприємствам, установам і організаціям.</p>	<p>Частина четверта дублює частину 2 статті 2 Закону України <i>"Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності"</i>.</p>		<p>Скасувати.</p>	
<p>5. Види майна, що може перебувати виключно у державній власності, відчуження якого недержавним суб'єктам господарювання не допускається, а також додаткові обмеження щодо розпорядження окремими видами майна, яке належить до основних фондів державних підприємств, установ і організацій, визначаються законом.</p>	<p>Частина п'ята статті містить посилання на інші акти, а саме на статтю 11 Закону України <i>"Про управління об'єктами державної власності"</i>.</p>		<p>Скасувати.</p>	

<p>6. Відчуження суб'єктом господарювання державного майна, яке належить до основних фондів, здійснюється у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.</p>	<p>Перше речення частини шостої статті дублює пункт 18 частини 1 статті 5 Закону України <i>“Про управління об'єктами державної власності”</i>. Сам порядок відчуження такого майна визначається Постановою Кабінету Міністрів України №803 від 6 червня 2007 року <i>“Про затвердження Порядку відчуження об'єктів державної власності”</i>.</p>		<p>Скасувати.</p>	
<p>Продаж суб'єктом господарювання державного майна, яке належить до основних фондів, здійснюється лише на конкурентних засадах.</p>	<p>Друге речення частини шостої встановлює вимогу, що продаж державного майна повинен відбуватися на конкурентних засадах. Ця норма не дублюється у інших законах Сама процедура продажу майна передбачена пунктами 13-18 Постанови Кабінету Міністрів України №803 від 6 червня 2007 року <i>“Про затвердження Порядку відчуження об'єктів державної власності”</i>.</p>		<p>Перенести до Закону України <i>“Про управління об'єктами державної власності”</i>.</p>	
<p>7. Не може бути вкладом у спільну діяльність майно, яке належить до основних фондів підприємств державної власності, що не підлягають приватизації.</p>	<p>Частина сьома статті не дублюється в інших нормативно-правових актах та не містить посилання на інші акти.</p>		<p>Перенести до ЦКУ.</p>	<p>Частина сьому статті слід перенести до ЦКУ. Дане положення передбачає особливості здійснення спільної діяльності, що регулюється ЦКУ.</p> <p>Норма дублює положення Закону України <i>“Про управління об'єктами державної власності”</i> та не має жодного</p>

					істотного змісту. Норма фактично не використовується судами при вирішенні спорів.
9.	Стаття 142. Прибуток (дохід) суб'єкта господарювання		На даний момент норма фактично не використовується в судовій практиці, так як є застарілою.		
	1. Прибуток (дохід) суб'єкта господарювання є показником фінансових результатів його господарської діяльності, що визначається шляхом зменшення суми валового доходу суб'єкта господарювання за певний період на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань.	Визначення понять прибуток та дохід мають бути віднесені до податкового законодавства та законодавства про бухгалтерський облік. Це положення не відповідає статті 134.1 Податкового Кодексу, яка містить актуальну схему визначення прибутку.	Положення згадується у 271 судовому рішенні.	Скасувати.	Порядок визначення прибутку встановлено Податковим Кодексом.
	2. Склад валового доходу та валових витрат суб'єктів господарювання визначається законодавством. Для	Визначення понять прибуток та дохід мають бути віднесені до податкового законодавства та законодавства про бухгалтерський облік. Стаття є відсильною та не містить змістовного регулювання.		Скасувати.	Стаття не містить змістовного регулювання.

<p>цілей оподаткування законом може встановлюватися спеціальний порядок визначення доходу як об'єкта оподаткування.</p>				
<p>3. Порядок використання прибутку (доходу) суб'єкта господарювання визначає власник (власники) або уповноважений ним орган відповідно до законодавства та установчих документів. Порядок використання прибутку державних підприємств та господарських товариств, у статутних капіталах яких більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) належить державі, здійснюється відповідно до статті 75 цього Кодексу.</p>	<p>Ця норма є загальною, і дублює положення ЦКУ (стаття 319 права власності та стаття 82 участь осіб публічного права у цивільних відносинах) та ЗУ "Про господарські товариства" (стаття 15 Прибуток товариства).</p>		<p>ПОЗИЦІЯ 1: Скасувати Положення щодо прибутку державних підприємств необхідно розглядати в рамках загальної реформи законодавства щодо державних підприємств та його співвідношення із положеннями ЦКЙ щодо осіб публічного права.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Скасувати, враховуючи це при визначенні долі статті 75 ГКУ.</p>	<p>Дублює положення інших законодавчих актів, не містить змістовного регулювання.</p>
<p>4. Держава може</p>	<p>Це положення є відсильною нормою, що</p>	<p>Стаття згадується</p>	<p>Скасувати.</p>	<p>Права держави щодо</p>

	впливати на вибір суб'єктами господарювання напрямів та обсягів використання прибутку (доходу) через нормативи, податки, податкові пільги та господарські санкції відповідно до закону.	не містить змістовного регулювання.	у 6 судових рішеннях.		встановлення податків, господарських санкцій передбачені Конституцією України, Податковим Кодексом, КУпАП.
10.	Стаття 143. Цінні папери у складі майна суб'єктів господарювання	Норма дублює інші закони (ЦКУ та Закон України "Про цінні папери та фондовий ринок"), а також відсилає до спеціального закону (Закон України "Про цінні папери та фондовий ринок").	ПОЗИЦІЯ 1: Згідно із ЄДРСР ця стаття згадувалася у 8 судових рішеннях і в жодному рішенні не була основою для винесення рішення. ПОЗИЦІЯ 2: Існують судові рішення, в яких суд посилається на дану статтю, як на загальну, проте, завжди суд застосовує спеціальну норму з відповідного НПА.		Норма дублює положення інших законодавчих актів, не має жодного істотного змісту та фактично не використовується судами при вирішенні спорів. Таким чином, скасування норми на створить "правову прогалину".
	1. Суб'єкт господарювання має право випускати власні цінні папери, реалізовувати їх громадянам і юридичним особам, а також придбавати цінні папери інших суб'єктів.	Перше речення частини першої дублює положення законодавства про цінні папери.		Скасувати.	
	Види цінних паперів, умови і порядок їх випуску, реалізації та придбання суб'єктами господарювання встановлюються цим Кодексом та іншими законами.	Друге речення дублює положення пункту 2 статті 195 ЦК, а види цінних паперів та порядок їх випуску встановлені Законом України "Про цінні папери та фондовий ринок".		Скасувати.	
11.	Стаття 144. Підстави виникнення майнових	Стаття частково дублює положення статті 11 ЦКУ, а також містить	ЄДРСР містить 70 рішень з	Скасувати всю статтю.	Норма дублює положення інших

<p>прав та обов'язків суб'єкта господарювання</p>	<p>посилання на законодавство.</p>	<p>посиланням на ч.1 ст. 144 ГК, яку суд застосовує разом</p>		<p>законодавчих актів, не має жодного істотного змісту. Дана норма не визначає порядок здійснення реєстрації майнових прав, є дуже загальною і не є основою для врегулювання відносин, що виникають у суб'єкта господарювання в частині його майнових прав та обов'язків.</p>
<p>1. Майнові права та майнові обов'язки суб'єкта господарювання можуть виникати:</p> <p>з угод, передбачених законом, а також з угод, не передбачених законом, але таких, що йому не суперечать;</p> <p>з актів органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у випадках, передбачених законом;</p> <p>внаслідок створення та придбання майна з підстав, не заборонених законом;</p> <p>внаслідок заподіяння шкоди іншій особі, придбання або збереження майна за рахунок іншої особи без достатніх підстав;</p> <p>внаслідок порушення вимог закону при здійсненні</p>	<p>Частина перша дублює положення статті 11 ЦКУ. Проте перелік підстав виникнення майнових прав більш широко визначено даною статтею.</p>	<p>з іншими нормами ЦК, з якими ця норма кореспондує.</p> <p>Як самостійний аргумент вона не застосовується.</p> <p>ЄДРСР містить 45 рішень з посиланням на ч.2 ст. 144 ГК, яку суд застосовує разом із іншими статтями ЦКУ, де зазначено про обов'язковість реєстрації.</p>	<p>Скасувати, внести відповідні зміни до статті 11 ЦКУ.</p>	

	<p>господарської діяльності;</p> <p>з інших обставин, з якими закон пов'язує виникнення майнових прав та обов'язків суб'єктів господарювання.</p>				
	<p>2. Право на майно, що підлягає державній реєстрації, виникає з дня реєстрації цього майна або відповідних прав на нього, якщо інше не встановлено законом.</p>	<p>Положення другої частини містяться в інших нормативних актах. Аналогічне правило щодо прав на нерухоме майно міститься у статті 331 ЦКУ і у частині 3 статті 3 Закону України <i>“Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень”</i>.</p>		<p>ПОЗИЦІЯ 1: Перенести до ЦКУ.</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Виключити.</p> <p>Ч.2 є застарілою, бо зараз не майно підлягає державній реєстрації, а права на нього. Крім того, наслідки реєстрації вичерпно встановлені законом.</p>	
<p>12.</p>	<p>Стаття 145. Майновий стан та облік майна суб'єкта господарювання</p>	<p>Стаття визначає порядок здійснення обліку майна суб'єкта господарювання. Стаття посилається законодавство про бухгалтерський облік. Бухгалтерський облік здійснюється згідно із Законом України <i>“Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”</i>,</p>	<p>Згідно із ЄДРСР ця стаття згадувалася у 56 судових рішеннях. Дана норма не була основою для винесення</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 1: Виключити</p> <p>ПОЗИЦІЯ 2: Норму можливо зберегти у разі прийняття нового</p>	<p>Норма є дуже загальною та не відповідає чинним правилам ведення бухгалтерського обліку. Відносини, що регулюються даною</p>

		<p>Стандартами (правилами) бухгалтерського обліку, міжнародними стандартами. Зміна режиму майна суб'єкта господарювання визначається Законом України "Про приватизацію державного майна", Закон України "Про оренду державного та комунального майна" тощо.</p>	<p>судового рішення. Існують судові рішення, в яких суд посилається на дану статтю, як на загальну, проте, завжди суд застосовує спеціальну норму з відповідного НПА.</p>	<p>спеціального кодексу.</p>	<p>статтею, більш чітко та деталізовано регулюються низкою інших нормативно-правових актів, зокрема ЦКУ, Законом України "Про приватизацію державного майна", Законом України "Про оренду державного та комунального майна". Скасування норми не створюватиме прогалини у законодавстві.</p>
	<p>1. Майновий стан суб'єкта господарювання визначається сукупністю належних йому майнових прав та майнових зобов'язань, що відображається у бухгалтерському обліку його господарської діяльності відповідно до вимог закону.</p>	<p>Частина перша статті не дублюється в інших законодавчих актах. Положенням передбачено, що майновий стан підприємства відображається у бухгалтерському обліку, а відповідно має регулюватися законодавством про бухгалтерський облік.</p>		<p>Скасувати.</p>	
	<p>2. Зміна правового режиму майна суб'єкта господарювання здійснюється за рішенням власника (власників) майна у спосіб, передбачений цим Кодексом та прийнятими відповідно до нього іншими законами, крім випадків, якщо така зміна забороняється законом.</p>	<p>Частина друга має загальний характер та посилається на ГКУ. Ці питання детально врегульовані ЦКУ.</p>		<p>Скасувати.</p>	

<p>3. Правовий режим майна суб'єкта господарювання, заснованого на державній (комунальній) власності, може бути змінений шляхом приватизації майна державного (комунального) підприємства відповідно до закону.</p>	<p>Частина третя статті не дублюється в інших нормативно-правових актах та відсилає до законодавства про приватизацію (зокрема, Закону України "Про приватизацію державного майна"). Зазначеним законом передбачено порядок зміни правового режиму майна суб'єкту господарювання.</p>		<p>Скасувати.</p>	
<p>4. Правовий режим майна суб'єкта господарювання, заснованого на державній (комунальній) власності, може бути змінений шляхом здачі цілісного майнового комплексу підприємства або майнового комплексу його структурного підрозділу в оренду.</p>	<p>Частина четверта має загальний характер. Відповідні питання детально викладені у Законі України "Про оренду державного та комунального майна".</p>		<p>Скасувати.</p>	
<p>5. Законом можуть бути визначені також інші підстави зміни правового режиму майна суб'єкта господарювання.</p>	<p>Частина п'ята має загальний характер і є відсилочною. Відповідні питання детально врегульовані ЦКУ.</p>		<p>Скасувати.</p>	
<p>6. Суб'єкти господарювання зобов'язані на основі</p>	<p>Частина шоста має загальний характер, дублює положення і відсилає до законодавства про бухгалтерський</p>		<p>Скасувати.</p>	

	даних бухгалтерського обліку складати фінансову звітність за формами, передбаченими законодавством, проводити інвентаризацію належного їм майна для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності, надавати фінансову звітність відповідно до вимог закону та їх установчих документів.	облік, а також корпоративного законодавства. Це положення не несе істотного нормативного навантаження.			
13.	Стаття 146. Приватизація державних та комунальних підприємств	Дана стаття визначає порядок приватизації державного майна та містить посилання на акти законодавства, що регулюють дане питання. До таких актів належить Закон України <i>“Про приватизацію державного майна”</i> .	Згідно із ЄДРСП ця стаття згадувалася у 37 судових рішеннях. Дана норма не була основою для винесення судового рішення.	Скасувати.	В Україні сфера приватизації врегульована законодавством про приватизацію, основним актом є Закон України <i>“Про приватизацію державного майна”</i> . Положення про приватизацію у ГКУ не мають істотного нормативного навантаження та фактично не використовуються судами при вирішенні спорів.
	1. Майно єдиного цілісного майнового комплексу державного (комунального) підприємства або його окремих підрозділів, що є єдиними (цілісними) майновими комплексами і виділяються в самостійні	Частина перша Норма прямо не продубльована в інших НПА. Проте в ст. 345 ЦК регламентоване набуття права власності у разі приватизації державного майна. Щодо об’єктів приватизації, то вони визначені в ст.5 ЗУ «Про приватизацію державного майна» та ст.2 ЗУ «Про приватизацію невеликих державних підприємств»		Скасувати.	

<p>підприємства, а також об'єкти незавершеного будівництва та акції (частини, паї), що належать державі у майні інших суб'єктів господарювання, можуть бути відчужені на користь громадян чи недержавних юридичних осіб і приватизовані цими особами відповідно до закону.</p>				<p>Таким чином, скасування норми не створить "правову прогалину".</p>
<p>2. Приватизація державних (комунальних) підприємств здійснюється не інакше як на виконання державної програми приватизації, що визначає цілі, пріоритети та умови приватизації, і в порядку, встановленому законом.</p>	<p>Частина друга статті частково дублює положення статті 4 Закону України "Про приватизацію державного майна". Норма про те, що приватизація здійснюється виключно на виконання програми відсутня у інших законах.</p>		<p>Скасувати. У статті 4 Закону України "Про приватизацію державного майна" передбачити, що приватизація підприємств здійснюється виключно на виконання програми приватизації.</p>	
<p>3. Приватизація державних (комунальних) підприємств чи їх майна здійснюється шляхом: купівлі-продажу об'єктів</p>	<p>Частина третя повністю не продубльована в інших НПА, проте способи приватизації закріплені, зокрема, в ст. 3 ЗУ «Про приватизацію невеликих державних підприємств» та в ст. 15 ЗУ «Про приватизацію державного майна».</p>		<p>Скасувати.</p>	

<p>приватизації на аукціоні, за конкурсом, іншими способами, що передбачають конкуренцію покупців;</p> <p>викупу цілісного майнового комплексу державного (комунального) підприємства, зданого в оренду, у випадках та порядку, передбачених законом;</p> <p>викупу майна державного (комунального) підприємства в інших випадках, передбачених законом.</p>				
<p>4. Кожний громадянин України має право на придбання державного майна в процесі приватизації в порядку, встановленому законом.</p>	<p>Частина четверта статті розкривається у положеннях статті 2(2) Закону України “Про приватизацію державного майна” (принципи рівності і пріоритетності прав громадян на приватизацію державного майна).</p>		<p>Враховуючи політичну важливість цього права, доцільно перенести цю частину статтю у Закон України “Про приватизацію державного майна”.</p>	
<p>5. Загальні умови та порядок здійснення приватизації державних</p>	<p>Частина п’ята статті встановлює, що загальні умови і порядок здійснення приватизації встановлюється законом</p>		<p>ПОЗИЦІЯ 1: Перенести цю частину у Закон</p>	

<p>(комунальних) підприємств або їх майна визначаються законом.</p>	<p>(а не підзаконним нормативно-правовим актом). Норма відсилає до іншого закону, зокрема до ЗУ «Про приватизацію державного майна» ЗУ «Про приватизацію невеликих державних підприємств» та інших спеціальних законів(наприклад ЗУ «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва».</p>		<p>України “Про приватизацію державного майна” або скасувати, враховуючи, що Закон України “Про приватизацію державного майна” вже встановлює загальні умови і порядок приватизації. ПОЗИЦІЯ 2: Скасувати.</p>	
<p>6. В окремих галузях економіки законом можуть бути визначені особливості приватизації майна державних підприємств.</p>	<p>Частина шоста встановлює, що законодавством можуть бути передбачені особливості приватизації в окремих галузях. Такі особливості визначаються як у Законі України “Про приватизацію державного майна”, так і у спеціальних законах (наприклад, Закон України “Про морські порти України”, Закон України “Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва” тощо).</p>		<p>Скасувати.</p>	
<p>7. У процесі приватизації державного (комунального) підприємства права працівників</p>	<p>Положення частини сьомої розкриваються і деталізуються у статтях 25 і 26 Закону України “Про приватизацію державного майна”.</p>		<p>ПОЗИЦІЯ 1: Враховуючи політичну важливість цього</p>	

	підприємства, що приватизується, гарантуються законом.			положення доцільно перенести його у статтю 25 Закону України "Про приватизацію державного майна". ПОЗИЦІЯ 2: Скасувати.	
14.	Стаття 147. Гарантії та захист майнових прав суб'єктів господарювання	Дана стаття частково дублює статтю 41 Конституції України та статтю 321 ЦКУ.	Згідно із ЄДРСП ця стаття згадувалася у 141 судових рішеннях. Дана норма була основою для винесення судових рішень.	ПОЗИЦІЯ 1: Скасувати статтю в цілому.	ПОЗИЦІЯ 1: Частина перша та третя даної статті створюють додаткові гарантії для осіб, що здійснюють господарську діяльність. Зазначенні положення передбачають захист не лише права власності, а й інших майнових прав (зокрема, права оперативного управління та господарського відання), а також дають можливість компенсувати збитки в результаті порушення майнових прав. Дані положення слід
	1. Майнові права суб'єктів господарювання захищаються законом.	Частина перша не дублює у інших законодавчих актах та не містить посилання на закони.		ПОЗИЦІЯ 2: Перенести до ЦКУ.	
	2. Вилучення державою у суб'єкта господарювання його майна допускається не інакше як у випадках, на підставах і в порядку, передбачених законом.	Частина друга дублює частину 5 статті 41 Конституції України та частину 3 статті 321 ЦКУ.		Скасувати.	
	3. Збитки, завдані суб'єкту господарювання порушенням його майнових прав громадянами чи	Частина третя дублює положення статті 16 ЦКУ. Аналогічне положення закріплено у ст.22 ЦК, яка передбачає, що особа якій завдано збитків через порушення її		Скасувати.	

	<p>юридичними особами, а також органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, відшкодовуються йому відповідно до закону.</p>	<p>прав має право на їх відшкодування.</p>			<p>перенести до ЦКУ. Частина перша і четверта статті дублюють положення, що містяться у ЦКУ, тому доцільно їх скасувати.</p>
	<p>4. Право власності та інші майнові права суб'єкта господарювання захищаються у спосіб, зазначений у статті 20 цього Кодексу.</p>	<p>Частина четверта містить посилання на способи захисту майнових прав, що містяться у ГКУ. Аналогічні способи містяться у Главі 29 ЦКУ.</p>		<p>Скасувати.</p>	<p>ПОЗИЦІЯ 2: Дана норма не несе особливого змістового навантаження, яке б ще не було передбачено в інших НПА, зокрема захист прав регламентується нормами Конституції України (ст.13), а також нормами ЦК (ст.15, 16, 22) Таким чином відповідна норма не встановлює жодної новизни, регулювання аналогічних положень передбачено іншими НПА, зокрема способи захисту аналогічні тим, що містяться в ст. 16 ЦК.</p>